

הציבורית. לא בבתי. המיכלים שעל הגגות מזוהמים. איש לא בודק.

רנים קובעים זמן מומלץ להחלפת הפילטר, אך למעשה הדבר תלוי באופן אינדיווידואלי במים שבאזור, בכמות השימוש ובגורמים נוספים. אם לא מחליפים את הפילטר בזמן, יכול הדבר לגרום לזיהום גרוע בהרבה מזה הצפוי ממייהברו הרגילים.

כל המסננים פועלים על בסיס של פחם פעיל וחומרים נוספים, הנשמרים בסדר עלי-ידי היצרנים. הם אמורים לשים קץ לאבנית שבמים, להרחיק את הכלור והעופרת, לספוג חיידקים ולמנוע את התרבותם, לנקות את המים מזוהמים אורגניים וממרכיבים בלתי רצויים הנוצרים בתהליך הכלוריזציה של המים. כאשר פגה פעולת הפילטר, הוא הופך בעצמו קרקע פוריה להתרבות חיידקים. אם אינו מוחלף, הוא יכול להיות מקור זיהומי ממדרגה ראשונה.

מסנן גדול יותר הוא זה המונח ליד הברז, והמחובר אליו בצינורית. הוא גדול יותר, מכיוון שאינו מוגבל בשל גודל הברז. אולם הוא מסוכן, והיצרן טוען שהוא יעיל רק במקומות שבהם יש כלוריזציה של המים. פילטר כזה יכול להיות פעיל שנים אחדות לפני שצריך להחליפו.

הסוג השלישי של מסננימים הוא מין קנקן, שבתוכו פילטר, והוא מסנן כמות קטנה של מים. המוכנסים לתוכו מדי פעם. גם כאן יש צורך להחליף את הפילטר מדי פעם. לעיתים מצטרב מישקע על הפנות הקנקן ועל הפילטר שבתוכו, וכמות המים המסוננים קטנה מאוד.

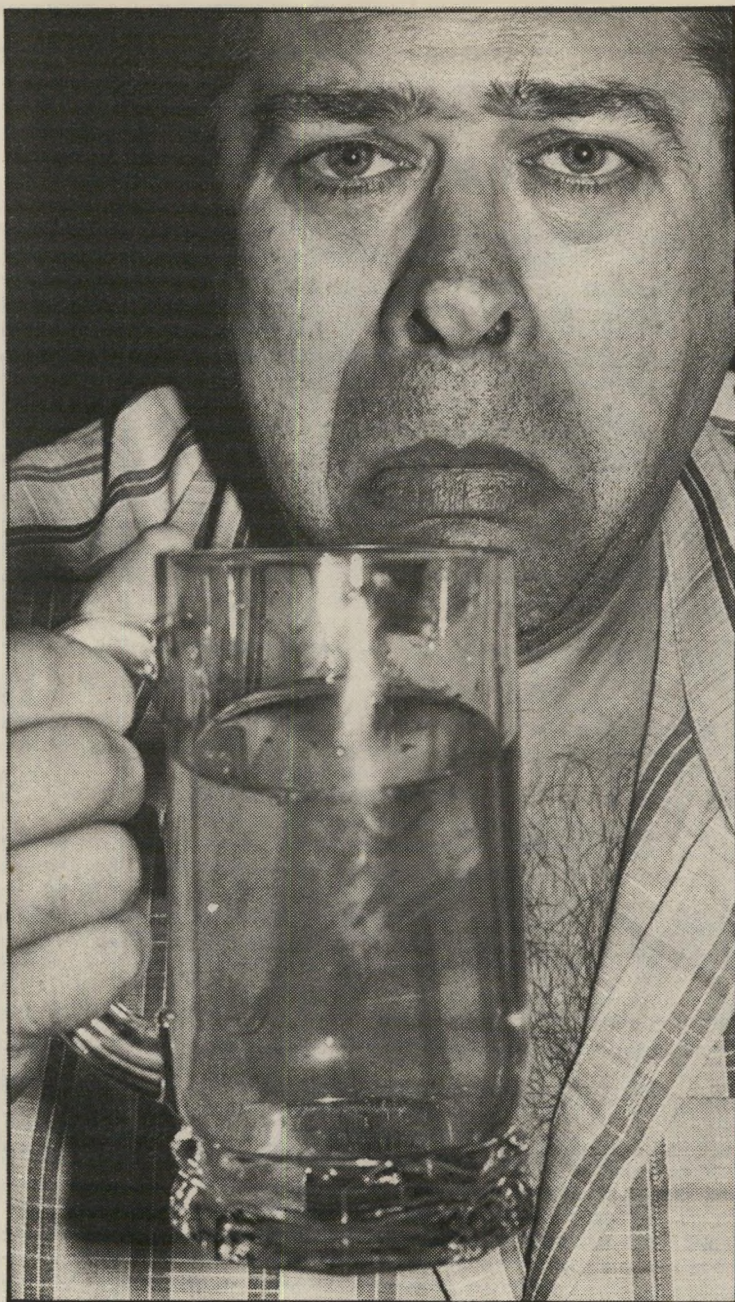
מחירם של מסנני המים הוא מ"ח 20 ש"ח למיתקן הפשוט ביותר מתוצרת ישראל, ועד למאות ש"ח למיתקן מסוכך מתוצרת יחזק.

כסופו של המחקר הגיעי למסקנה הבאה: ● מותר לשתות מים מהברז, בדרך-כלל הם אינם מזיקים. אבל אם רוצים להיות בטוחים לגמרי, כדאי להרתיח אותם, ואז לבטח אין הם מכילים חיידקים.

● אם בכל זאת נותר במים, אחרי הרתיחה, טעם רע וריח לא-נעים, כדאי להתקין מסנן מים, ולהחליף את הפילטר שבתוכו לעיתים מוזמנות. שיטה זו פותרת את כל הבעיות.

● ניתן, כמובן, לשתות מים מינרליים. הם נקיים מחיידקים, ובאים מבארות שבהן יש מלחים וחומרים טבעיים, המשכחים את טעם המים.

● למרבה-הפלא לא מומלץ לשתות מים מזוקקים. מים אלה, שבהם משתמשים למי נועי-מכונות ולערושת-מגע, הם חסרי כל כימיקלים. לכן, כאשר הם נכנסים לגוף, הם סופחים אליהם חומרים שונים עד רווייה. המסקנה הכללית בקשר למים בישראל היא: לא נעים, אבל לא נורא.

צילום צפירי, העולם הזה

קעית. שיכבת-המים העליונה מוזרמת בצנרת לכריכות-אגירה שונות. לפני הזרמת המים משם לישובים בארץ הם עוברים תהליך של הכלרה.

הכלור משמיד את כל החיידקים. רשושות כמויות ועירות של כלור לטיהור המים, אך אי-אפשר למרוד כמויות כאלה במדוייק. לכן מוזרם כלור רב מהדרוש.

הכלור המוזרם למים נקיים אינו מדיף ריח. אך כאשר הוא מצטרף לתיכונות כימיות שונות, הקיימות כבר במים, הוא מדיף את ריחו הידוע והחריק.

במים נמצאים גם יסודות כימיים שונים, המגיעים אליהם מעימקי האדמה: סידן, הי משאיר את האבנית הידועה בקומקומים, ברזל, עופרת, מגנזיום ועוד. את היסודות האלה אין הכלור מנטרל.

בכניסה לכל יישוב עוברים המים בדיקה נוספת. אם יש צורך, הם עוברים הכלרה נוספת. המים עוברים בדיקות תקופתיות. ככל שהיישוב גדול יותר, וצורך כמות-מים גדולה יותר, הבריכות תכופות יותר. הבריכות נעשות על-ידי דוגמים מוסמכים, הנוטלים את המים במיכל מקורר המיוחד לכך.

לחלק ניכר מהיישובים יש בארות-מים חיים. חלק מן הבארות שייכות למקורות וחלקן לעירויות. מים מבארות אלה מוזרמים למאגר הכללי של היישוב, ומצטרפים למי הכינרת.

בכל יישוב יש מיספר ברזים מיוחדים לריי-גוס-מים, ונעשות בדיקות תקופתיות.

הבעיה היא שבין בדיקה לבדיקה, ותהינה תכופות ככל שתהינה, עלולים להיגרם מיפ-געים שיהזמו את המים. עבודות ציבוריות בכישים, בביוב או בטלפון, עלולות לפגוע בצינורות המים ולהזרים לתוכם חומרים מז-המים. קבלנים פרטיים, הבונים בתים, עלולים גם הם לפגוע בצנרת.

כאשר נמצא חיידק בעולי במים, ברור שהייתה התערבות של אדם בזרימה. החיידק עצמו אינו מסוכן, אבל הוא מעיד על-ידי שיש זיהום, וצריך למצוא את מקורו.

בכמה מקומות בעולם, שבהם המים הם מי נהר או אגם, והם מזדהמים בגלל עונות השנה או בגלל האוניות העוברות בהם, יש פילטרים עירוניים. בישראל אין פילטרים כאלה.

בצנרת-בית עלול להיגרם זיהום מחיבור לאנכון של הצינורות, המזרים מיישפכים, למשל, בחזרה אל תוך המערכת, או בגלל מיכל-מאגר הנמצא על הגג ושהודעה. על רוב הבתים המשותפים נמצאים מיכלים כאלה. לעיתים הרוח מעיפה את המיכסים, ציפורים עושות בהם את צרכיהן או אף טובי-

מים, תשנתו תה

צילום צפירי, העולם הזה

מהברז? הסבירו לי כי ההרתחה משמידה את כל החיידקים במים, אבל איננה מוציאה את החומרים הכימיים ולא את הטעם הגרוע והריח הרע. לשם-כך, אמרו לי, יש צורך במסננימים.

במקומות שונים בעולם מתקינים מסנני-מים עירוניים מרכזיים. בגלל המחיר היקר של מסנן כזה, ובעיקר בשל תחזוקתו היקרה, אין העירויות בישראל עושות זאת. באחרונה נמסר שעומדים לחייב את האזרחים להתקין מסננימים ביתיים.

במכון החקנים אמרו שאין תקן ישראלי למסננימים. יש כרגע בשוק שלושה סוגים עיקריים של מסננים ביתיים. השכיח ביותר הוא זה המתלבש על הברז, והמסנן את המים ישירות בדרכם לכוס. בגלל גודלו, המוגבל על-ידי הברז הביתי, מסנן כזה הוא קטן והפילטר שבתוכו קוק להחלפה תכופה. היצ-

צילום צפירי, העולם הזה

עות בהם. היו גם מיקרים שעכברושים טבעו בהם. נזק כזה ניתן לברוק רק על-ידי בדיקה פרטית של המים.

עד כאן המהגרס הפטמן. מיישר-הבריאות מאתר די בקלות זיהור מים, הגורמים למחלות מיידיות. כאשר פרצה מגיפת-הפוליו נמצא כי המים וזהו מהביוב הסמוך.

כאשר יש מגיפה של שילשולים או כאבי-בטן בבית אחד או בסביבה מסוימת, נכנס מיישר-הבריאות לתמונה ומתקן את המיפגע. אולם כאשר מדובר במחלות שאינן מיי-דיות, ומתגלות רק אחרי זמן רב, כמו סוגים שונים של כיביקיבה או רטן, לא ברור עדיין הקשר הישיר שלהן למיישהתיה.

■ ■ ■
מה עלי לעשות כדי לפתור את הבעייה מיידיית, ולהשיג מים נהינים-לשתיה

מסנן למיישתייה

מסנן צמוד לברז